

Nota

Programma van maatregelen Proefsleuvenonderzoek

ROESLARE DAMMEKOUTER FASE 1 (prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: LAURE MEESEN, CHRISTOF VANHOUTTE

Projectcode 2021K364

Topografische kaart:	Zie plan in bijlage 1 en 2 in verslag van resultaten bureauonderzoek
Begindatum onderzoek:	27/04/2022 & 10/05/2022
Einddatum onderzoek:	27/04/2022 & 10/05/2022
Relevante termen thesauri:	Depressie in het landschap, nieuwste tijd, proefsleuvenonderzoek
Plan met afbakening verstoorde zones:	n.v.t.
Alle betrokken actoren:	Bert Mestdagh (Archeoloog), Christof Vanhoutte (Archeoloog) & Laure Meesen (Archeoloog)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

1. Inleiding

Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Roeselare - Dammekouter, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. Deze archeologienota werd in 2020 door Monument Vandekerckhove nv opgemaakt.

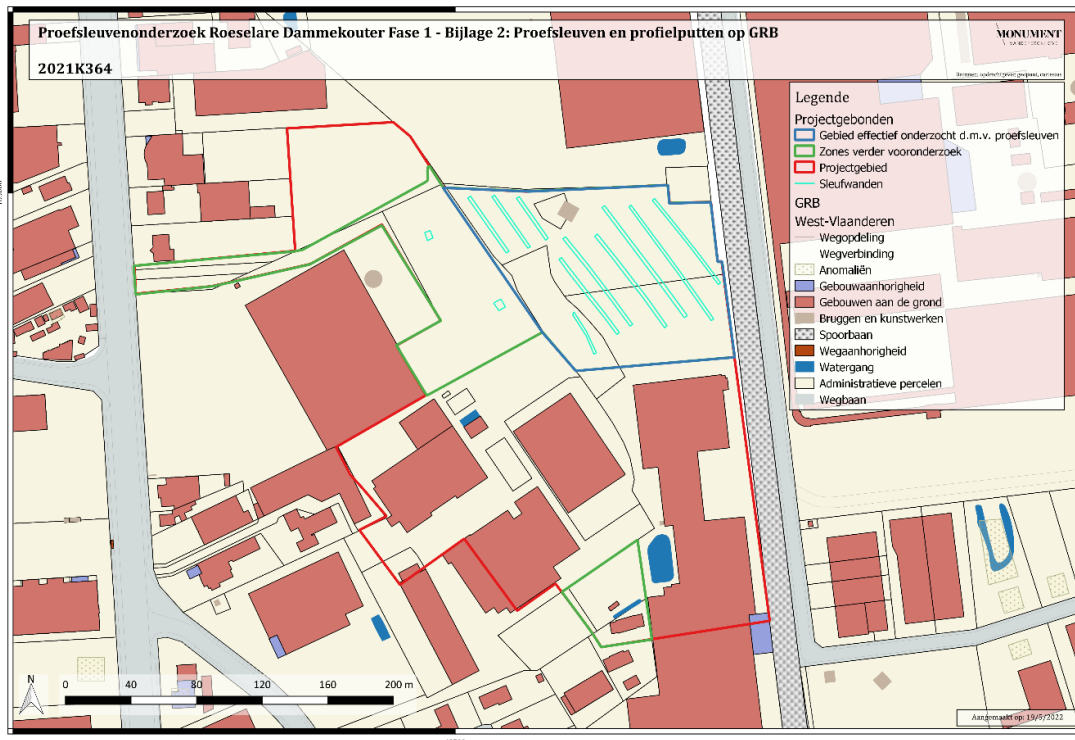
De opgemaakte archeologienota (ID 19566, 2020L235)¹ adviseerde in uitgesteld traject de uitvoering van een proefsleuvenonderzoek. Aangezien er een laag potentieel tot het aantreffen van steentijdartefactensites is werd er geen booronderzoek geadviseerd.

Het projectgebied is tot op heden voor een groot deel in gebruik als KMO-zone, een ander deel wordt gebruikt als akker- en weiland. Door de impact van de geplande werken zal een aanzienlijk deel van het potentieel aanwezige archeologische bodemarchief vernietigd worden. In de onmiddellijke omgeving van het gebied werden al veel sporen gevonden van houtskoolproductie, bewoning en funeraire contexten uit de late ijzertijd en/of vroeg romeinse periode en bewoning vanaf de volle middeleeuwen. Tevens is het gebied gunstig gelegen op een overgangszone tussen een rug en een beekvallei. Al deze elementen samen maken dat het plangebied een zekere archeologische waarde kan hebben en dat de gegevens van een archeologisch onderzoek kunnen leiden tot een kennisvermeerdering over de al dan niet aanwezige menselijke activiteiten op het terrein en de omliggende gebieden in het verleden.

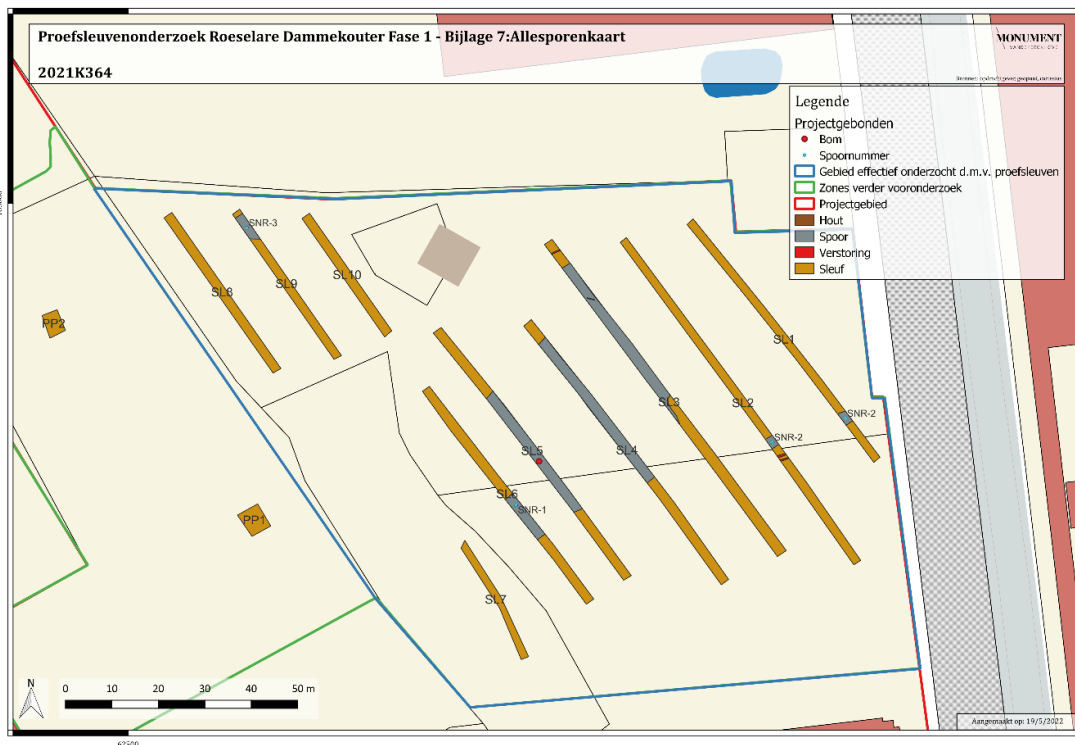
Om het archeologisch potentieel en eventuele bodemverstoring in te schatten wordt voorgesteld om een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren. Dit verder onderzoek werd op 27 april en 10 mei 2022 uitgevoerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek.

---

¹ VAN RENSBERGEN J., 2020a.

Figuur 1: Sleuvenplan op GRB. (bron: Geopunt.be)

Figuur 2: Allesporenkaart op het GRB. (bron: Geopunt.be)

2. Gemotiveerd advies

2.1. Volledigheid van het vooronderzoek

Gezien de uitgevoerde bureaustudie de aanwezigheid van een archeologische site niet kon uitsluiten werd overgegaan tot een proefsleuvenonderzoek. Hierbij werden er enkele afwijkingen op het PVM gemaakt (zie infra) in samenspraak met de erfgoedconsulent van stad Roeselare die op 27 april 2022 aanwezig was op het terrein.

Om te beginnen kon de zone rond en tussen de populieren centraal binnen het onderzoeksgebied om voornoemde reden archeologisch niet geprospecteerd worden. Bovendien was het überhaupt onmogelijk hier een sleuf aan te leggen gezien de aanwezigheid van een waterhoudende gracht. Om die reden konden de eerste twee sleuven ten westen van sleuf 6 niet uitgevoerd worden. In de plaats daarvan werd er een sleuf (SL7) aangelegd tussen de bomen. Dezelfde sleuven en sleuf 6 konden op 27 april 2022 niet volledig uitgevoerd worden om dat er op het uiterst noordelijke deel van het terrein nog koeien aanwezig waren. Deze sleuven werden na het verwijderen van de koeien op 10 mei 2022 aangelegd (respectievelijk sleuf 8, 9 en 10).

Op het aanwezige talud waren in het programma van maatregelen nog zes sleuven ingepland. Gezien de instabiliteit van deze talud was het niet wenselijk vanuit veiligheidsoverwegingen en vanuit haalbaarheid deze sleuven aan te leggen. In overleg met de erfgoedconsulent van Roeselare werd om die reden geopteerd te sonderen naar de intactheid van deze zone door middel van enkele profielputten waardoor de bodemopbouw bestudeerd kon worden. Uit deze profielputten bleek dat het terrein eerst afgetopt is geweest tot op (en misschien ook nog een deel in) de C-horizont en daarna terug opgehoogd is geweest tot het huidige niveau. Het is dus zeer onwaarschijnlijk dat het archeologische niveau hier intact bewaard zou zijn. Om die reden werd beslist de geplande sleuven niet meer uit te voeren.

Tenslotte is er nog het deeltje van het terrein dat grenst aan de Brugsesteenweg, hier waren drie sleuven ingepland op een talud. Deze werden niet uitgevoerd aangezien er bomen en andere beplanting aanwezig was waardoor de kraan niet of bijna onmogelijk tot op het terrein zou geraken. Tevens lopen hier nutsleidingen doorheen dit stuk terrein en is er ook een elektriciteitscabine aanwezig op dit zelfde stukje grond.

In totaal werden tien, 1,80m brede sleuven met een tussenafstand van ca.15m en een NW-ZO oriëntatie aangelegd met als doel de ondergrond archeologisch in kaart te brengen. Hierbij werd 1106,28m² van de totale 2,264ha gesleufd, maar men dient rekening te houden met het feit dat niet de gehele oppervlakte kon gesleufd worden (zie hierboven). De totale oppervlakte die wel onderzocht kon worden door middel van proefsleuven bedraagt 1,397ha. In totaal werd dus zo'n 8% van het terrein dat onderzocht kon worden gesleufd. Hiermee wordt de vereiste

12,5% niet gehaald. De sleuven liggen echter wel ongeveer 15m uit elkaar en zijn voldoende verspreid over het onderzoeksgebied waardoor ze wel een relevant beeld geven van de bewaarde sporen in de ondergrond. Bovendien moet men rekening houden met het feit dat de eerste twee sleuven ten westen van sleuf 6 vervangen werden door één sleuf en dat dezelfde twee sleuven en sleuf 6 naar het noorden toe niet konden doorgetrokken worden. De overige 86,74a werd onderzocht door middel van profielputten waaruit bleek dat de klans op een intact bewaard archeologisch niveau zeer onwaarschijnlijk is. Het uitgraven van proefsleuven op dit deel van het terrein zou niet leiden tot kennisvermeerdering.

2.2. Aanwezigheid van een archeologische site

Binnen het plangebied werden twee grachten en sporen van een depressie in het landschap aangetroffen. Een van de aangetroffen grachten loopt zo goed als gelijk met één van de historische perceelsgrenzen die over het onderzoeksgebied lopen, te zien op de Atlas der Buurtwegen. Deze gracht kan dus geïnterpreteerd worden als zo een historische perceelsgrens. Aangezien er geen vondstenmateriaal werd aangetroffen kon geen van de sporen gedateerd worden. Enkel van de gracht kan op basis van het historisch kaartmateriaal gesteld worden dat ze zeker teruggaat tot de 19de eeuw.

Op basis van de bodemprofielen is te zien dat een groot deel van het terrein zowel werd afgetopt als opgehoogd, met op een bepaald deel van het terrein ophogingspakketten tot 2m dik. In verschillende profielen kan men wel nog een Ap-horizont van ca. 50cm dik en bij drie profielen ook nog een Bt-horizont van ca. 20cm dik waarnemen. De C-horizont ging van licht wittig grijze zandig zandleem tot donker blauwe leem. Het archeologisch vlak lag op een hoogte variërend van +22,75m TAW tot +24,15m TAW.

De prospectie met ingreep in de bodem toonde slechts beperkte archeologische sporen aan. Het gaat echter om off-site fenomenen waarbij een verder archeologisch onderzoek niet zal leiden tot kennisvermeerdering. Het potentieel tot kennisvermeerdering van de waargenomen archeologische sporen wordt als dermate laag ingeschat dat een vervolgonderzoek niet wordt geadviseerd. Het terrein wordt vrijgegeven.

2.3. Waardering van de archeologische site

Het proefsleuvenonderzoek toonde aan dat zich geen archeologische site bevindt binnen het door proefsleuven onderzochte deel van het plangebied.

2.4. Impactbepaling

De werken zullen de bodem danig verstoren. Aangezien er geen archeologische site aanwezig is, heeft dit geen impact op het archeologisch erfgoed.

2.5. Bepaling van de maatregelen

Als gevolg van de afwezigheid van een archeologische site dient dus geen programma van maatregelen voor verder archeologisch onderzoek opgesteld te worden. Daarnaast wordt wel nog steeds gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed².

---

² Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.